

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaë, 1661

XVI. De Executione rei judicatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

ne profertur: alias si non iudex, sed alius legerit, vel scriptam litigatoribus tantum eviderit, vel stando, non defendendo iudicet, nullius penitus momenti erit, ut ab ea nec appellare necesse. Episcopo tamen, quem tantæ dignitatis apex atollit, in fatis personarum illustrium sententiam per alium recitare permittitur.

Ex pluribus iudicibus sufficit, quod unus recitet sententiam usque plurali numero: sicut in eadem electione, h. d.

Sententia, ac mandantibus per unum tantum sententia recitatur, si plurali numero petendo usus fuerit, penitus habebitur, ac si ab omnibus recitata fuerit, licet aliud in electione fervetur.

Si duo iudices ordinarii sententiam diverfas ferant, tenet sententia lata pro reo, nisi ad eorum causam sit favorabilis: si vero delegati, sententia potest ex voluntate delegantis: si vero arbitri, neutra tenet: si vero unus tantum ex pluribus pronunciaverit, nulla erit sententia, h. d.

Ex hislo dubitatum fuit, duobus iudicibus diverfas profertentibus sententias, utra sit habenda potior: in qua specie responsum est, quod si ex iurisdictione ordinaria processerint, tenet pro reo, non pro actore lata sententia, nisi agentis causa sit favorabilis: ut puta, libertatis, dotis, matrimonii. Si vero ex delegatis, utraque ex delegatis pendebit arbitrio. Quod si ex compromisso, utraque firmitatis robore destituetur. Quod si pluribus iudicibus datus unus tantum ex eis pronuncia sit proponatur, adeo nullam sententiam vires obtinebit, ut nec provocacionis remedium necessarium sit futurum.

Indicare secundum leges, & consuetudinem, debet quilibet iudex, utam summus Pontifex, quo tamen ex causa potest ab illi recedere, h. d.

Sed si ordinarius sit, sive delegatus iudex, in primis illud observare debet, ne contra se iudicet, quod legibus, aut Canonibus prohibitum sit; alioquin ipso iure sententia non subsistet. In causis quoque, quas summi Pontificis e iudicio deciduntur, cum in similibus causis ceteri teneantur iudicare, similiter iuris ordo, & vigor aequitatis subtiliter observandus erit, nisi cum ille aliquid causa necessitatis, & utilitatis dispensative duxerit statutum.

Lata sententia lata contra ius constitutionis sit nulla, sicut tamen est in sententia lata contra ius litigatoris. Et quando dicitur lata contra ius constitutionis, vel contra ius litigatoris, h. d.

Si tamen sententia non contra ius constitutionis expressa, sed a iudice lata fuerit, sed contra ius litigatoris, cum ius quidem teneat, legitimis mediis retractanda erit. Dicuntur autem iudex contra ius constitutionis pronunciaisse, veluti cum defunctus, & minor quatuordecim annis fuisset, & testamentum iure fecisse pronunciarit. Contra ius vero litigatoris, veluti cum minor quatuordecim annis, annum quatuordecimum implevisse, ac per hoc testamentum iure fecisse asseritur.

Quia contra leges, & conscientiam, corruptus iudicet, summi Pontificis, h. d.

Si autem si, quin gravamen partis alterius in iudicio aliquid iniuste fecerit per gratiam, vel per sordes, sive ordinarius, sive delegatus sit, ab executione officii per annum suspendendus erit, & ad estimationem litis parti, quam laeserit, nihilominus condemnabitur, & si suspensione durante divinis sese ingesserit, irregularitatis quoque laqueo innotabitur, a qua non, nisi per summum Pontificem, liberari poterit, aliis quoque legum animadvertionibus coercetur: cum dignum sit, ut qui in multis audeat offendere, poenæ etiam multiplici subdatur.

a. C. pen. in l. 1. §. 6. b. C. si. extr. ord. tit. c. Ca. i. q. 1. §. si. ver. v. §. §. p. 2. §. 6. d. Ca. i. extr. ord. tit. c. G. in causis. extr. tit. c. I. sed. tit. in. 6.

Sententia lata, postquam per decem dies non fuit appellatum, regulariter retrahitur non potest, h. d.

Ita tamen sententia, nisi per appellationem intra terminum lege constitutum suspensa fuerit, amplius revocari non poterit. Cum a enim post decem dierum spacium sententia in auctoritatem rei iudicatis transeat, qui ad provocacionis subsidium intra id temporis spacium non recurrit, ideo appellandi sibi aditum precludit, quia per hoc videtur interpretatione iuris velate sententia obtemperare. Excipiuntur tamen multi casus, in quibus sententia etiam post decem dies rei iudicatis firmitatem sibi vindicare non valent, veluti cum de matrimonio b. est questio, aut servata sententia salus animæ in discrimen adducitur, & alii plures.

Res inter alios alia alia prajudicium regulariter non adfert, h. d.

De eo quoque admonendi sumus, quod citi sententia transeat in rem iudicatam, prater eos, inter quos dicta fuerit, regulariter neminem laedet: si quis tamen a, cum sibi primum de ea re actio, vel defensio competere, sustinuit sequentem agere, aut passus est eum, a quo causam habuit, experiri, ipse quoque sentiet ex re iudicata prajudicium.

DE EXECUTIONE REI IUDICATAE. TITVLVS XVI.

Sententia lata in reali actione mandatur executioni statim, in personali vero post quatuor menses: qui terminus potest brevior, & prorogari, h. d.

Si igitur sententia lata legitima appellatio non occurrerit, intra statuta tempora executioni mandanda erit. Sed multum intererit, utrum super reali, an vero super personali actione sententia lata fuerit. Primo enim casu, statim: secundo non, nisi post emensa quatuor mensium spacium executioni mandabitur. Licet autem quadrimense tempus in personali actione sit regulariter statutum, ex causa tamen nonnunquam & retardari, & prorogari potest. Sed qui ab initio terminum recipit sponte breviorum, sibi id imputare debet, cum ex voluntate propria iuris beneficium contempserit videatur. Unde postea non audeatur appellans nisi forte aduersus eum modus executionis Canonicus excedatur, sive ab ordinario, sive a iudice delegato, sive etiam ab arbitro res iudicata fuerit.

Delegatus a Principe potest propriam sententiam intra annum exequi, h. d.

Sed a si ordinarius ad mandatum iudicis a Principe delegatus noluit, aut quibusdam obstitentibus sententia ab eo lata in suo effectu mancipare nequeat, datus ipse iudex illam executioni mandare poterit, & resistentes Ecclesiasticæ sententia coercere, & non solum usque ad quadrimense tempus, quod ad solvendum debitum a lege conceditur, sed usque ad annum integrum ad exequendam sententiam iurisdictionem exercere poterit.

Iudex deputatus super executione sententia, adnotans exceptionem fraudis, seu nullitatis, non ut super ea pronunciet, sed ut negotium ad superiorem, qui iudicaverit, transmittat, h. d.

Quod e si Princeps propriam sententiam per aliquem executioni mandari iubeat, & circa negotium fraudis intervenisse dicatur, executori de toto negotio cognoscendi facultas non erit, sed ad superiorem quaestiones, si qua inciderint, deferri oportebit.

Iudex ordinarius tenetur exequi sententiam delegati a Principe etiam injustam, h. d.

Cum igitur regulariter contingat, quod executio sententia ordinario demandetur, quaeri poterit, an sit ipsam injustam esse cognoverit, executioni eam mandare

a. C. quod ad consuetud. §. taliter. extr. ord. tit. b. Ca. later. extr. ord. tit. c. C. pen. extr. ord. tit. d. C. significasti vobis, extr. de off. deleg. c. C. de castro. extr. de sent. & re iud.

debet, an sit et subsistendum potius? in qua specie responsum est, quod cum ordinarius delegatus teneat obsequium licet sententiam non esse iustam noverit, exequi nihilominus tenebitur, cum sibi non cognitio, sed executio tantum fuerit demandata, nisi a dato iudice impetrare valeat, ut ab hoc opere ipsum liberet: nec enim debet iudicis delegati mandato violententer resistere, sed & apud eundem instare poterit, ut executionem tandiu differri patiar, donec principi rei veritas innotescat.

Si Papa scilicet commisit appellationem interpositam a suo delegato dicitur cum iustitia, appellatione remota, iurisdictio, primi delegati est suspensa, quoad executionem, h. d.

Ed quid si cum a sententia lata auctoritate literarum Apostolicarum, in quibus inhibita fuerat appellatio, provocatum fuerit, & litera post appellationem ad alios iudices emanaverint, an ad mandatum posteriorum iudicum executio sententiae a prioribus delegata retardari debeat? & quidem cum Apostolicas alius iudicibus appellationis causam ex certa sententia committit, & appellationem videat recipere, & simul priorum iudicum reprobare jurisdictionem. Visque eod igitur sententiae suspensio executio, donec appellationis merita plenus discussa fuerint.

Desultorio restitutionis in integrum differri executionem. b. d. Antur & casus alii, in quibus licet sententia in rem transierit iudicatum, differenda nihilominus erit executio: ut puta, si non preterlatis causae in integrum restitutio b peita fuerit, & alii plures.

DE APPELLATIONIBUS. TITVLVS XVII.

Quid sit appellatio, & quare inventa, h. d.

Appellandi usus praecipue iudicantium iniquitatem corrigit, & imperitiam detegit. Est autem appellatio jurisdictionis prioris iudicis per superioris invocationem legitime facta suspensio: vel, appellatio est provocatio ad maiorem iudicem ratione gravaminis illati, vel inferendi.

Appellatio alia extrajudicialis, alia iudicialis. Et de iure Canonico etiam extra iudicium appellatur, quia appellatio provocatio dicitur, h. d.

Appellationum duae sunt species. Aut enim extra iudicium appellatur, aut in iudicio. Extra iudicium appellatur, cum quis ante litem ingressum e ab aliquo gravamine appellat, ut puta a ab electionibus, postulationibus, provisionibus, & quibuslibet extrajudicialibus actibus, ex quibus se gravatum putet. Licet enim seculares leges e non, nisi in casibus, ante sententiam appellationem admittant: sacri tamen Canones etiam extra iudicium passim appellare permittunt: nec solent huiusmodi dicitur proprie appellationes, sed provocaciones. f

Appellatio iudicialis dividitur in duas species, h. d.

Reversus in iudicio appellatur, aut ante diffinitivam sententiam, aut postea. Antea appellatur, ut cum ab interlocutoria, vel alio gravamine provocatur. Postea, ut cum ab ipsa diffinitiva sententia appellatur.

Appellari ab interlocutoria, debet in scriptis appellare, & intra triginta dies Apostolica petere, & exhibere contentum causam appellationis alia causa consuetudine deserta, h. d.

Ultimum autem interese, ab interlocutoria quis provocet, vel alio gravamine, an a diffinitiva: nam g primo casu, & causam appellationis in scriptis assignare, & a iudice infra triginta dies instanter petere debet literas dimissorias, & eidem intra dictum temporis spa-

cium debent ab eodem iudice exhiberi, contentum appellationis causam, & cur appellatio non sit admissa, vel si appellationi forsitan ex superioris reverentia sit datum. Alioqui a si eos intra idem tempus appellatio petere pretermittat, appellationi iuxta remissionem, multoties, etiam si vadat, aut mittat ad appellationem huiusmodi prosequendam.

Pont tres casus, in quibus o non petere. Appellatio non dicitur, h. d.

Idem iuris e est, si iudex, a quo appellatur, remittit iudicium appellanti ad recipiendos Apostolicos assignatos, & appellans in assignato sibi termino non comparere, nec eos sibi tradi petat: idem & si iudex appellanti respondens intra iuris terminum se daturum, nec intra dictum spacium congruo loco & tempore instanter & constantitens uno contextu petierit, vel sibi oblatos appellacionem capere recusaverit.

Taciti & expressi eadem est virtus, h. d.

Quod si iudex e in termino per cum petitis assignati non dederit, aut si dum petentem, vel post iuris terminum, vel nullo certo termino petitis, ad instanturum affererit, post ea per appellacionem, cognovimus & tempore, sepius & instant, unico etiam contextu quibus eos exhibere non curaverit, petende postquam appellacionem prosequi appellans poterit, ac si petitis se fuissent Apostolice denegati. Alia quoque operantur, prout ex tenore tam Innocentianis e, quam aliorum constitutionum luculenter apparet.

In appellatione a diffinitiva non est necesse causam assignari, h. d.

In appellationibus autem e a sententia diffinitiva interponendis nec causam reddere tenetur appellans, nec etiam supra dicta diligens observatio per contra dicitur cum vendicat.

In appellatione ab interlocutoria debet dicitur assignari, quia scilicet vera, reparatur legitima, h. d.

Cum autem ex probabilibus causis ab interlocutoria quis si probata fuisset, deberet legitime petere, de quo supra ea superior cognosceret: nec enim iustitia e appellacione probare, quod ex causa huiusmodi appellacionis si ea non doceat esse veram, nisi hoc se ostenderit probatum non fuisset admissus.

Si quis minus rationaliter appellat, contentum non assignari ad inferiorem iudicem remittitur, nec postea qui ab eo appellat, quod in scriptis, h. d.

Quod si iudex minus probabiliter appellacionem commiserit, appellamentum ad inferiorem iudicem remittitur, & in expensis alteri parti condemnatur, aliter ipse procedat, nec licebit appellanti aliter appellacionem sequi, quam quas in appellatione sua comminatus fuisset.

Si dicitur ex iniusta causa appellacionem, iudex ad quem remittitur non petet, nisi prius recepta appellacione, ut probabit, nec assignare de causis veritate, h. d.

Quod si obicitur h, non ex legitima causa ante diffinitivam appellacionem interpositam, & propterea non admittendam esse, nisi prius appellacionem petierit, velut emissa ex causa probabilis, iudex superius assignat, re incipiat ne procedatur, inferiori pro oblatione appellacionis cessante causa cessat effectus, h. d.

Ed & si iudex sano ulius consilio, & ab eius contentione ne destituerit, quod comminandi, vel interponendi in gravamen partis promissis, non obstante, quod huiusmodi comminatione, vel interlocutione per-

a C. quando ext. de off. del. b C. suscitata. ext. de integ. restit. c. Con. cum sit. h. si veris. ext. cod. d. Conventum. cod. tit. in 6. e. Con. super eo. Clem. scilicet. ext. cod. f. d. sup. cum sit. ext. cod. g. C. cod. tit. in 6.